

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XVII. An Papa sit ille Iudex?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

AT, *Aliud* non sunt Traditiones illi consentaneæ. Et ibi *πάρα* significat *Contra*, sic Patres, vii. Rom. ult. *præter doctrinam*. Sic Erasmus.

10. *Deut.* 17. dicuntur *Iuxta Legem* docentes audiendi; non *extra*, vel *præter* eam. Et ibidem solum de politicis agitur.

AT, & Iuristæ *juxta Legem* decidunt, quando casum in Lege non expressum definiunt. *Juxta* enim denotat *Consentaneum quod Legi*, non *Dissentaneum*. Et ibi est mentio de omnibus causis: nam generaliter dicitur, *Inter causam & non causam*.

Quid quod *Traditio* sit *Lex* in cordibus scripta? Quod *Deut.* 4. 5. 12. dicta, non sunt ad scripta solum præcepta restringenda? quia Deus ait, *Nihil addes ad ea quæ Dixi*, non *quæ Scripsi*. Non dicitur, *Hoc tantum fac quod scribo*; sed *quod præcipio tibi*. *Omnis* itaque scripta *doctrina est utilis*, 2. Tim. 3. *ut perfectus sit homo*: Sed non sola est *Sufficiens*. Non igitur sola Scriptura omnium esse controuersiarum Iudex sufficiens potest.

Q V Æ S T I O. XVII.

*Iudex Summus & in terris ultimus
controuersiarum per Ecclesiam
an Papa?*

LUTHERANI & CALVINIANI quæ effatiant, quæstio præcedens aperuit: & patet *Luthero-calv. p. 1. q. 4.*

SVASORIAS eorum Instantias nostris probationibus hic subiiciam. Alias repetere *ex part. 1. q. 4.*

AVTOR. Scripturam per se solam esse omnium *Contr. Iudicem* Non potest sic *DOCEO*. I. In omni Rep. bene ordinata Iudex est, necessarius præter

Legem Scriptam: Sed Ecclesia est non minus bene ordinata, quam vlla sit Politia. Ergo. Iudex verò est ideo necessarius, qui litem cognoscat; Legem explicans declaret sententiâ latâ; contemptores sententiæ compellat. At hæc Scriptura per se non potest; quia non audit per se.

1. DICUNT. Audit Deus per Ministros; compellit per pium Magistratum. Ministerium est custos tabulæ, informans interpretando; non dominans conscientis prætoris pronuntiando: Nec habens absolutam, sed restrictam ad Verbum Scriptum, potestatem interpretandi: Et quam diu sequitur illud, tam diu est infallibilis interpretatio.

AVTOR. Ecce; Ergo Scriptura per se non esse potest Iudex; sed opus habet Ministerio interpretis. At huic non in omni controuersia Scripturam aliam Scriptura suppeditat; imò de aliquibus controuersis nulla vsquam est Scriptura: ut infra patebit. Quin & inter ipsos interpretes quandoque cooritur controuersia: quis definiet? Non Deus, quia inuisibilis: Non Scripturas, quia vel dubia est interpretibus, vel nulla suppetit: Non Ministri, quia dissentiant in sensu. Ergo alio opus Iudice infallibili, visibili, audibili. Vbi autem Iudex est fallibilis, ibi potest populus errare, errante Iudice. Imò debet errare: quia in re dubia tenetur populus, deposito dubio, sequi Magistratum; cetero qui foret is Iudex sui Magistratus, & supra hunc, quod absurdum.

2. DICUNT. Non tenetur populus sequi Magistratum: quia hic non respondebit pro eo.

AVTOR. At, *obedite præpositis vestris*, H. b. 13. *& subiaccite eis: ipsi enim perungunt*

lant pro nobis tanquam rationem redderunt.
Neque populus peccat, sequens in dubio Magistratum; secus, si in re expressè mala. Quia de illis habet mandatum parendi, etiam discolis: Et de his præceptum plus obediendi D E O; quam hominibus.

II. P R O B A T I O. Nec solum Scriptum Verbum, nec ipse Sp. Sanctus, ut in eo loquitur, esse potest Iudex supremus. Nam huius est ita euidenter pronunciare sententiam ut victo, victoribus; constet. At hoc Biblia præstare nequeunt.

1. D I C V N T: Pronunciant euidenter, licet contumax non agnoscat. Ideo cæptum iam iudicium consummabitur in altero sæculo, ubi & contumax agnoscat. Nam & Iudæi contra Christum ipsum contumaces erant.

A V T O R. A T I Sic nulla posset hic finiri controuersia. 2. Iudæi sciebant se esse condemnatos ex parte Christi iudicis.

2. D I C V N T: Christus apud Iudæos sustulit officium partis, non Iudicis.

A T, falsum hoc.

III. P R O B. Iudex debet posse dirimere omnes lites religionis: at Scriptura sola non potest omnes. 1. Nequit definire, quod die pascha celebrandum: & de eo est articulus fidei, definitus à S. Victore, cum anatizatione Quartodecimanorum, ut hæreticorum: esseque cæpit creditu necessarium ac obseruatu, quod antè fuit liberum ex sola Traditione.

1. D I C V N T. Non licuit Victori liberam ceremoniam definire sub præcepto, ob Coloss. 2. *Nemo vos iudicet in parte diei festi.*

A T, ibi agitur de festis Hebræorum.

Quæro: An necessarium in Ecclesia seruare Traditionem de Pascha?

2. D I C V N T, Esse; non fidei ratione, sed Dispositionis Ecclesiasticæ, quam conuellere n. fas.

A T: Sic constat aliquod seruandum esse dogma, quod non est in Scriptura. 2. Euangelium Matthæi esse Matthæi est articulus fidei; ut, qui negaret, esset hæreticus. Sed huius dogmatis iudex non est Scriptura sola: Sicut nec illius: An sit Quintum Euangelium.

3. D I C V N T: Istius Ecclesia fuit iudex, iam testis est; hoc non agnoscat.

A T, remota Ecclesiæ Autoritate doceri è sola scriptura nequit: ergo Ecclesia est iudex. Hinc omnes hæretici prouocarunt semper ad Scripturam; nullus autem ad eum prouocat Iudicem, à quo scit euidenter sese condemnari: ergo Scriptura non sufficienter iudicat. Ut Phariis prouocantes ad Moysen, à Christo eos condemnari opuserat.

IV. P R O B. 2. Thess. 2. *State & tenete TRADITIONES;* quæ sunt præcepta ad fidem pertinentia: neque in Scriptura aperte, neque ex ea euidenter deducuntur, exclusa Ecclesiæ Autoritate. Si tunc licebat non obstantibus Scripturis, ad Traditionem remittere obligatos illi; ergo & nunc licet. Ibidem tempus Antichristi patefecit credendum, quod nusquam in Scriptura erat: Monet ne moueantur à Sensu Apostolico *neque per Scripturam, neque per Traditionem:* ecce diuersa duo.

4. D I C V N T. Rēs de aduentu Antichristi est de fide; non circumstantia temporis. Hæc tamen est tunc ab Apostolo designata, iam verò expletæ sicut Rēs ab Dan obliquè

prædicta est, nunc verò resignata, factò ipso: ideo credi debet.

AT, iam expletam esse, iamque resignatam non est in Scriptura: ergo ali- quod dogma credendum, quod non est in Scriptura, nec evidenter inde de- duci potest: Ergo nec ea est vnica nor- ma seu Iudex. Idem est de baptizandis Paruulis: credendum est, nec tamen eu- identer ex Scripturis deduci potest: Imò contrarium, scilicet baptizandos solùm qui possunt Doceri. Sique analogiæ Circumcisionis sit standum, tunc octa- uo die baptismus dandus esset masculis, foemellis nullus. Idem est de non re- baptizandis hæreticis. Nam Augusti- nus non potuit id probare contra S. Cy- prianum, reposita Ecclesiæ autoritate. Hac stante lites Ecclesiasticas omnes fi- niuit Ecclesia, & damnauit hæreticos, vt sciretur esse damnatos: quod per so- lam Scripturam præstari nequiuuit.

QVÆSTIO XVIII.

*An Iudex omnium Absolutus sit
Ecclesia?*

LUTHERO-CALVINIANI iudicium om- ne tribuunt soli Verbo Dei scripto. Calvinus *Instit. lib. 4. c. 8. §. 2.* Idque doce- re nituntur ex Lege, Prophetis, Apostolis, acratione. Volunt autem Ecclesiam adstri- ctam Scripturæ iudicare, & Deum ipsum per hanc.

AUTOR. At Ecclesia non ad Scri- pturam limitatus solum iudex est; sed absolutus. I. Quia Ecclesiæ iudicio standum est absolutè: Cæteròquin nulla vnquam terminaretur controuer- sia: quod absurdum. Relinqueretur e- nim, post Iudicis sententiam, iudicium partibus.

DICUNT. Harum lis manet tunc ad iu- dicium Extremum; nunc tamen ex parte Rei, & Scripturæ, finita est. Neque enim absurdum est, lites durare inter Christum & dæmonem ad vsque finem mundi.

AT, interim pars neutra cognoscit se esse iudicatam à Scriptura; perstatque lis indeterminata & indiremta; Nec au- ditur Ecclesia, dum de Scripturæ mente disceptatur: quod absurdum. Lis Chri- sti & Satanæ est à Christo diiudicata; scitque Satan.

2. Ab Ecclesia, vt absoluto Iudice fer- tur sententia absoluta & clara, id est, vlti- ma. Sic omnes hæreses ac hæretici iudi- cati sunt & damnati, vt post latam senten- tiam alia nec data sit, nec expectata. Quia pronunciat Ecclesia ex officio & autori- tate absolutè. Hinc sententiæ eius sta- tim executioni mandatæ fuerunt, vt vlti- mæ, nulla disceptatione remanente. V. g. Patres iuxta Scripturam damnarunt Arium; non Scriptura; Huius enim sen- tentiam Ariani non clarè intellexerunt: alioquin non defecissent à fide. Plura supra part. 1. q. 4. Mihi tamen hic subiu- cienda videntur quædam

SVMMARIA DE IV- DICE DECISIO.

CVM IVDEx sit, qui inter partes fert sententiam; NORMA verò, secun- dùm quam ea fertur: Iudex Controuer- siarum, est Ecclesia; eius Norma, est Scri- ptura simul & Traditio: Secundùm hæc fertur sententia bifariam; Vel per Ponti- ficem, Vel per Concilia à Pontifice ap- probata: Et fertur *Infalibiliter.*

DOCETVR. I. EX OFFICIO Iu-
dicis